Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖЕНО
На засіданні циклової комісії
педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін
(протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.)
Голова _____ Романа МИХАЙЛИШИН

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ МІЖОСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ ТА ОСНОВИ КОНФЛІКТОЛОГІЇ»

Освітньо-професійний ступінь	«фаховий молодший бакалавр»
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	І10 Соціальна робота та консультування
Освітньо-професійна програма	Соціальна педагогіка
Форма навчання	денна

Львів – 2025

Силабус курсу «Психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування та основи конфліктології»
2025-2026 навчального року

Назва курсу	«Психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування»
Адреса викладання курсу	вул. Туган-Барановського, 7
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	Педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення / I10 Соціальна робота та консультування
Викладач курсу	Соболевська Оксана Богданівна Верхоляк Марія Романівна
Контактна інформація викладачів	mverholyak@gmail.com mariya.verkholyak@lnu.edu.ua
Консультації з курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Туган-Барановського, 7, каб.41). Також проводяться онлайн консультації на платформі Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/sotsialna-pedahohika
Інформація про курс	Вибіркова навчальна дисципліна вивчається студентами II-го курсу, спеціальності 231 «Соціальна робота» впродовж третього семестру в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб сформувати у здобувачів базові знання, уміння та навички ефективного міжособистісного спілкування відповідно до сучасних наукових уявлень, забезпечення професійної компетентності соціальних педагогів у сфері міжособистісного спілкування; навички ефективної комунікації та вміння слухати.
Мета та цілі курсу	**Метою** вивчення вибіркової дисципліни є сприяння усвідомленню студентами значення психолого-педагогічних засад міжособистісного спілкування та формуванню основних професійних комунікативних умінь. Для досягнення мети визначаються такі **цілі:** - осмислення та засвоєння студентами сутності, структури, видів, функцій, стилів, форм, бар'єрів міжособистісного спілкування; - формування уявлення про специфіку управління конфліктами, стилі поведінки в ході конфлікту;

	- забезпечення студентів знаннями теорії і практики організації та проведення соціально-психологічного тренінгу; - засвоєння студентами знань, умінь та навичок створення здорового психологічного клімату у колективі, активно слухати, запобігати, позитивно вирішувати конфліктні ситуації.
Література для вивчення дисципліни	***Основна***: 1. Волошенко М., Азаркіна О. Психологія професійного спілкування: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2021. 280 с. 2. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2020. 79 с. 3. Щербан Т.Д. Психологія міжособистісного спілкування: навч.посіб. Мукачево:МДУ, 2018. 211 с. ***Допоміжна :*** 1. Періг І.М. Психологія спілкування: Методичний посібник. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. 25 с. 2. Коваленко О.Г. Міжособистісне спілкування осіб похилого віку: психологічні аспекти: монографія. Київ: Інститут обдарованої дитини, 2015. 456 с. 3. Савенкова Л.О. Психологія спілкування: навч.посіб. Київ: КНЕУ, 2015. 309 с. 4. Марценюк М.О. Психологія міжособистісного спілкування: термінологічний словник. Мукачево:МДУ, 2017. 14с. 5. Зливков В.Л. Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога:інтерактивний підхід: навчальний посібник. Київ, Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 353 с. 6. Кухта М.І. Маляр Л.В. Основи педагогічного спілкування. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 31 с. Інтернет-ресурси: http://studbook.com.ua/book_psihologo-pedagogchn-osnovi-mzhosobistsnogo-splkuvannya-navchalnij-posbnik-onlajn_805/ http://oaji.net/articles/.pdf https://scholar.google.com.ua/citations?user=avCX30gAAAAJ&hl=uk http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/pdf
Тривалість курсу	3 семестр, 120 год., 4 кредити.
Обсяг курсу	72 години авдиторних занять, з них: 36 год лекційних занять, 36 - практичних занять; 48 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після вивчення курсу студенти повинні **знати**: - теоретичні основи процесу спілкування; - засоби та види спілкування; - стилі спілкування, його функції, рівні; - види конфліктів, які виникають в процесі спілкування, фази протікання конфліктів; - специфіку управління конфліктами, стилі поведінки в ході

	конфлікту; - особливості різних видів спілкування (ділового, побутового, педагогічного, сімейного); - методи формування комунікативних умінь і навичок; - структуру та методику проведення психологічного тренінгу. ***вміти:*** - використовувати різні засоби процесу міжособистісного спілкування; - аналізувати комунікативні ситуації; - визначати стиль поведінки особи в конфліктних ситуаціях, шляхи виходу з них; - аналізувати види спілкування на основі життєвих ситуацій; - планувати, складати конспект проведення тренінгу; - проводити психологічний тренінг.
Ключові слова	Комунікація, спілкування, міжособистісне спілкування, тренінг, вербальне і невербальне спілкування, бар'єри спілкування, конфлікт.
Формат курсу	Очний (денний).. Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем.
Теми	Подано у таблиці.
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з української мови, тренінгу комунікативності та креативності, психології достатніх для сприйняття категоріального апарату з психолого-педагогічних засад міжособистісного спілкування.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, тренінги, творчі індивідуальні, групові та підгрупові завдання, дискусія.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, проектор, таблиці.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання знань відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання. Оцінювання знань студентів здійснюється впродовж семестру за 100-бальною шкалою за такими видами робіт: - модульні контрольні роботи. Передбачено дві модульні контрольні роботи. Студент за одну контрольну роботу може отримати максимально 20 балів 20х2=40); - практичні завдання. За виконання практичних занять студент може впродовж семестру отримати 48 балів за 16 практичних занять. За одне практичне заняття студент отримує 3 бали; - самостійна робота. За самостійну роботу впродовж семестру студент набирає 12 балів.

	Очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями і характеризуватимуться самостійність суджень та вмінням робити власні висновки. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабу плагіату, обману. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студент заохочується до використання також й іншої літератури, якої немає серед рекомендованих. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку	1. Поняття про спілкування. Засоби, види та стилі спілкування. 2. Спілкування як основа педагогічної діяльності. 3. Соціально-психологічна специфіка спілкування. Структурні елементи процесу спілкування (за Г.М. Андреєвою). 4. Поняття про засоби спілкування. Види спілкування, їх характеристика. 5. Особливості стилів спілкування. Розвиток спілкування в онтогенезі. 6. Комунікація у міжособистісних відносинах. 7. Сутність міжособистісної комунікації. 8. Умови, що забезпечують ефективність міжособистісної комунікації. 9. Форми , функції, бар'єри спілкування. 10. Типові обмеження у спілкуванні. Поняття про взаємодію та комунікацію. 11. Форми організації спільної діяльності. Основні типи взаємодії, їх характеристика. Специфіка процесу обміну інформацією. 12. Модель комунікативного процесу (за Лассуелу). Різновиди комунікації. Основні джерела гуманного спілкування. 13. Процес комунікації та емоції. Види емоцій в спілкуванні: позитивні та негативні. Вираження власних емоцій. Розпізнавання та розуміння почуттів інших. 14. Професійне спілкування у структурі діяльності соціального педагога. 15. Психологічні способи впливу в процесі спілкування. 16. Невербальна комунікація. 17. Індивідуально-психологічні чинники міжособистісного спілкування. 18. Сутність поняття «конфлікт». Функції конфлікту. 19. Класифікація конфліктів. Стадії розвитку конфлікту. 20. Структурна модель конфлікту. Загальна характеристика фаз конфлікту . 21. Внутрішньоособистісний конфлікт як чинник деструктивних форм поведінки. Причини внутрішньоособистісних конфліктів.

	22. Поняття про педагогічний конфлікт. Види педагогічних конфліктів та причини їх виникнення. 23. Стилі спілкування педагога з учнями. Труднощі у педагогічному спілкуванні. Шляхи розв'язання педагогічних конфліктів. 24. Особливості сімейного спілкування. Сімейні конфлікти. Специфіка спілкування в сім'ї. Особливості та класифікація сімейних конфліктів. 25. Діагностика конфліктності особистості. Ступені розв'язання конфліктів.
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано після вивчення курсу.

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль І. Спілкування як психолого-педагогічний феномен			
1.	**Тема 1. Поняття про спілкування. Засоби, види та стилі спілкування.** Поняття про спілкування. Спілкування як основа педагогічної діяльності. Соціально-психологічна специфіка спілкування. Структурні елементи процесу спілкування (за Г.М. Андреєвою). Поняття про засоби спілкування. Види спілкування, їх характеристика. Особливості стилів спілкування. Розвиток спілкування в онтогенезі.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 3 год.	03.09.25 03.09.25
2.	**Тема 2. Комунікація у міжособистісних відносинах.** Комунікація в міжособистісних відносинах. Сутність міжособистісної комунікації. Специфіка міжособистісної комунікації. Умови, що забезпечують ефективність міжособистісної комунікації	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 3 год.	10.09.25 10.09.25
3.	**Тема 3. Форми, функції, бар'єри спілкування.** Форми , функції, бар'єри спілкування. Типові обмеження у спілкуванні.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 3 год.	17.09.25 17.09.25
4.	**Тема 4. Професійне спілкування у структурі діяльності соціального педагога.**Спілкування у професійній діяльності соціального педагога. Комунікативні компетентності соціального педагога.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 3 год.	24.09.25 24.09.25
5.	**Тема 5. Спілкування як взаємодія та обмін інформації (інтерактивний, комунікативний аспекти спілкування).**	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна	01.10.25 01.10.25

	Поняття про взаємодію та комунікацію. Форми організації спільної діяльності. Основні типи взаємодії, їх характеристика. Специфіка процесу обміну інформацією. Модель комунікативного процесу (за Лассуелу). Різновиди комунікації. Основні джерела гуманного спілкування.	робота – 3 год.	
6.	**Тема 6. Психологічні способи впливу в процесі спілкування.** Психологічні засади культури спілкування. Способи впливу на слухача. Способи активізації уваги слухача.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 2 год.	08.10.25 08.10.25
7.	**Тема 7. Невербальна комунікація.** Вербальна і невербальна комунікація. Міміка та жести у професійній діяльності соціального педагога. Поза. Хода. Контакт очима.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 2 год.	15.10.25 15.10.25
8.	**Тема 8. Почуття та емоції у спілкуванні.** Процес комунікації та емоції. Види емоцій в спілкуванні: позитивні та негативні. Вираження власних емоцій. Розпізнавання та розуміння почуттів інших. Заохочення інших до вираження емоцій. Вміння слухати та вираження емоцій. Вираження емоції в невеликих групах.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 2 год.	22.10.25 22.10.25
9.	**Тема 9. Ефективне спілкування. Соціальний інтелект.** Поняття ефективне спілкування. Соціальний інтелект. Особливості розвитку соціального інтелекту.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 2 год.	29.10.25 29.10.25
10.	**Модульна контрольна робота 1.**	Практичне заняття – 2 год,	05.11.25
Змістовий модуль ІІ. Конфлікти в процесі спілкування. Спілкування при девіантній поведінці.			
11.	**Тема 10. Поняття про конфлікт. Фази протікання конфлікту.** Сутність поняття «конфлікт». Функції конфлікту. Класифікація конфліктів. Стадії розвитку конфлікту. Структурна модель конфлікту. Загальна характеристика фаз конфлікту (латентна, демонстративна, агресивна, батальна фаза). Фінал конфлікту.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 2 год.	05.11.25 12.11.25
12.	**Тема 11. Внутрішньо-міжособистісні конфлікти та механізми психологічного захисту.** Внутрішньоособистісний конфлікт як чинник деструктивних форм поведінки. Причини внутрішньоособистісних конфліктів.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 2 год.	12.11.25 19.11.25

13.	**Тема 12. Педагогічний конфлікт і причини його виникнення.** Поняття про педагогічний конфлікт. Види педагогічних конфліктів та причини їх виникнення. Стилі спілкування педагога з учнями. Труднощі у педагогічному спілкуванні. Шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 2 год.	19.11.25 26.11.25
14.	**Тема 13. Порушення у сімейному спілкуванні.** Особливості сімейного спілкування. Специфіка спілкування в сім'ї. Морально-психологічний смисл взаємної адаптації подружжя. Види адаптації. Особливості та класифікація сімейних конфліктів.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 4 год.	26.11.25 03.12.25
15.	**Тема 14. Управління конфліктом і його вирішення.** Конфлікт. Види конфліктів. Управління конфліктами. Ступені розв'язання конфліктів.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год., самостійна робота – 3 год.	03.12.25 10.12.25
16.	**Тема 15. Аналіз конфліктних ситуацій.** Моделювання конфліктних ситуацій. Пошук альтернатив. Позитивні та негативні сторони конфліктів. Роль соціального педагога у вирішенні конфліктів.	Лекція – 2 год, практичне заняття 2 год.	10.12.25 17.12.25
17.	**Тема 16. Діагностика конфліктності особистості.**	Практичне заняття – 2 год,	17.12.25
18.	**Тема 17. Соціальна занедбаність школярів як психолого-педагогічна проблема.** Соціальна занедбаність. Педагогічна занедбаність. Спілкування із соціально та педагогічно занедбаною учнівською молоддю.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год.	24.12.25
19.	**Тема 18. Профілактика девіантної поведінки.** Залежна адитивна поведінка. Форми залежної поведінки. Спілкування з учнями, у яких спостерігається відхилення у поведінці	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год.	24.12.25
20.	**Тема 19. Профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі.** Тютюнопаління. Алкогольна залежність. Наркоманія. Безпритульність.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год.	31.12.25
21.	**Модульна контрольна робота 2.**	Практичне заняття – 2 год,	31.12.25